

УДК 332.146 (477)

**SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ
ПЕРЕБУДОВИ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ ПОВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ**

**SMART-SPECIALIZATION AS AN EFFECTIVE INSTRUMENT FOR
REBUILDING THE INDUSTRIAL POLICY OF THE MILITARY
EDUCATION OF THE ECONOMY**

Г.М. Завадських

*Таврійський державний агротехнологічний університет
ім. Д. Моторного (м. Запоріжжя)*

Hanna Zavadskykh PhD (Econ.)

Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University (Zaporozhye)

До повномасштабної війни з російською федерацією Запорізька область була економічно розвиненим експортно-орієнтованим індустріально-аграрним регіоном, що мав розвинутий сектор високотехнологічної промисловості (металургійні, машинобудівні та енергогенеруючі підприємства). Основними промисловими вузлами були Запорізький промисловий вузол (спеціалізувався на виробництвах металургійного циклу та окремих сфер машинобудування, переважно середньо технологічного); Бердянський промисловий вузол (спеціалізувався на виробництві проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв, виробництві машин і устаткування для сільського господарства, харчовій промисловості); Мелітопольський промисловий вузол (спеціалізувався на виробництві механізмів та електротехнічного

обладнання, алюмінію і виробів з нього, чорних металів та виробів з нього, транспорту, жирів, олії, готових харчових продуктів, швейних виробів та ін.); Енергодарсько-Дніпрорудненський промисловий вузол (спеціалізувався на виробництві електроенергії та металургійної продукції). Запорізька область не належала до групи-лідерів за активністю інноваційної діяльності, але разом з тим, має значний інноваційний потенціал, оскільки економіка регіону базується на діяльності промислових підприємств.

До початку реформи децентралізації на території Запорізької області існувало 299 базових місцевих рад, більшість з яких були дотаційні, неспроможні забезпечити належний рівень життя в громадах. Відповідно до перспективного плану формування територіальних громад Запорізької області, створено 67 спроможних територіальних

громад (5 з яких є територіальні громади міст обласного значення) [2].

Дослідники [4] зазначають, що впровадження ефективної політики smart-спеціалізації регіонів дозволяє кумулятивно забезпечити випереджаючий інноваційний розвиток країни. офіційне визначення терміну, надане Організацією економічного співробітництва та розвитку, наступне: «Smart-спеціалізація – це промислова та інноваційна структура для регіональної економіки, яка має на меті проілюструвати, як державна політика, базові умови, а особливо політика R&D (дослідження та розвитку) та інвестицій в інновації можуть впливати на економічну, науково-технічну спеціалізацію регіону і, як наслідок, на його продуктивність, конкурентоспроможність та економічне зростання [3].

Запорізька область з 2018 року стала пілотною з розробки Smart-спеціалізації. Протягом 2019 року фахівці обладміністрації працювали з експертами Європейської комісії над реалізацією першого етапу розробки стратегії Smart-спеціалізації (S3), зо-

крема проведення кількісного та якісного аналізу та визначення напрямів розвитку S3. За цей час було проведено комплексний аналіз даних за методикою ЄС щодо усіх галузей економіки регіону. Український інститут міжнародної політики та Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України продовжують у 2020 році надавати консультаційну підтримку для пілотних областей.

Результатом розробленої Smart-спеціалізації буде підтвердження від Європейської комісії та приєднання Запорізької області до платформи Smart-спеціалізації Європейського Союзу.

Smart-спеціалізація - це не одноразовий акт на термін діяльності стратегії регіонального розвитку, а методологія, яку доречно використовувати і після закінчення терміну дії чинних стратегій smart-спеціалізації [1].

Впровадження smart-спеціалізації у стратегічне планування регіонального розвитку здійснюється з метою забезпечення сталого розвитку регіонів; підвищення ефективності управління інноваційними процесами у регіонах; створення сприятливого середовища для провадження інноваційної діяльності; підвищення рівня інноваційної та інвестиційної активності регіонів; запровадження системної державної підтримки розвитку інновацій у регіонах;

Враховуючи значну диференціацію впливу війни на регіони України, постає завдання реалізації різних регіональних стратегій відновлення. В таких умовах впровадження принципів Smart-спеціалізації є вкрай актуальним завданням, оскільки саме на її засадах можливо розблокувати регіональний потенціал для структурних і технологічних змін, а також промислової модернізації на інноваційних засадах. За

підтримки міжнародних партнерів здійснено оцінку економічного та інноваційного потенціалів регіонів України, зокрема, Запорізької області. Результати цих змін відображено в «Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року» [5].

[1] Вишневецький О.С. Смарт-спеціалізація з позицій провідних шкіл економічної теорії. Вісник економічної науки України. 2022, №1. С. 3-8.

[2] Завадських Г. М. Вплив децентралізації на соціально-економічний розвиток ОТГ Запорізької області. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2021, №1 (43). С.36-45.

[3] Носирев О. О. Структурні перебудови промислової політики повоєнного відновлення економіки. *Mechanism of an Economic Regulation*, (3-4(97-98), 90-97.

[4] Олешко А. А., Шацька З. Я., Ровнягін О. В. Smart-спеціалізація України в перспективі післявоєнного відновлення економіки. *Ефективна економіка*. 2022. № 5.

[5] Zavadskykh Hanna, Tebenko Vita. SMART-SPECIALIZATION AS A TOOL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGIONAL ECONOMY (ON THE EXAMPLE OF ZAPOROIZHZHIA OBLAST). The IV International Scientific and Practical Conference «The latest implementation of technologies in education», November 21 – 23, Munich, Germany, P.61-65.

УДК 658.012

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

BASIC ASPECTS OF THE BUSINESS PLANNING PROCESS AT ENTERPRISES

А.С. Зайцева канд. екон. наук.¹, Е.О. Федотова²

¹ *ХНУ імені В.Н. Каразіна (м. Харків)*

² *Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

A.S. Zaitseva PhD (Econ.)¹, E.O. Fedotova²

¹ *KhNU named after V.N. Karazina (Kharkiv)*

² *Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Впровадження процесу бізнес-планування в організаціях, компаніях, її підрозділах має на меті отримання якісного та успішного результату, для цього необхідно використання певних методів та повинні бути наявні чотири обов'язкові елементи процесу бізнес - планування, елементи взаємопов'язані один з одним і в цілому утворюють інфраструктуру процесу бізнес-планування.

Перед розробкою бізнес-плану та початком бізнес-планування у діяльності компанії, передумовою цього є виникнення ряду причин, що є спонукальними, до таких причин зазвичай відносять: